

הבא אין זה אלא יניקה מן העתיד לבוא. וכל כך יהיו גדולים קיומי המצות שלעתיד עד שהם עצמם יהיו השכר על קיום המצות של עכשיו. "שכר מצוה מצוה (אבות ד' ב') ועל זה נאמר "עין לא ראתה אליהם זולתך יעשה למחכה לך" (ישעיה ס"ד).

פרק כ

גלוי בתוך החושך

כל גלוי המתגלה בתוך החושך, אי אפשר שלא יהיה בו קצת חושך, ולכן גלויי האורות לא יחכנו שיהיו בגלות, באיך החושך והאפלה, ויותר נוח להם לאורות הללו שישארו בהצלמם ובהסתרתם, אף גם כל מושג עליון כשהוא נמסר למי שאיננו יכול להשיגה הוא מחשיכו ומאפילי, וביחוד מושגי אלהות המיוחדים לישראל עם קדושו, אם גם עמים אחרים יצמצפו בפייהם בשבח ובהודאה כלפי מעלה, הרי כל קלוסם כלפי מעלה יותר ממה שהם קלוסים הם חרופים וגדופים, ועל כן בזמן שהעמים לוקחים לעצמם לקרוא בשם ד', על ידי זה נעלמים כל המושגים, והשכינה חוזרת למעלה מצד פנימת העמים והחשכות שלהם בארות הללו. ומתוך זה מתרבה כפירה בעולם, ואף גם ישראל עם קדושו, כשמרגישים בפנימי המושגים, גם הם בוחלים בשביל זה באמונה טהורה, והנה רץ מה שאמרו (חמיונו ז"ל) אם ראת דור מתוך ומגדף צפה לרגלו של משיח, כי החרוף והגדוף שבישראל הוא בעיקר כלפי המחשכים שנעצו העמים במושגים העליונים, ורצונם של ישראל הוא לברר את הפסולת מתוך האכל, ומתוך זה נובעים החרופים והגדופים כלפי מעלה, אולם כל זה אינו אלא חצוניותם של ישראל, אבל מצד פנימיותם כלם עונים ואומרים כפה מלא, כשם שאין בלבך אלא אחד, כך אין בלכני אלא אחד.

פרק י"ט

קיומי המצוות שלעתיד לבוא

קיומי המצוות שלעתיד לבוא גדולים ונוראים הם הרבה יותר באיך ערוך מקיומי המצוות שבזמן הזה, ואמת המצות שאנו מקיימין אותן עכשיו, כשנוקים אותן בעתיד יהיה אופן הקיום שלהן במישו אחר לגמרי.

גם קיימי המצות בזמן הזה גדולים הם עד למאור, ואפילו במצות שבין אדם לחבדו ישנו בכל מצוה גלוי-שכינה נורא כדרך שמצינו אצל אברהם אבינו, שבשעה שזכה לגלוי-שכינה, "וירא אליי ה' באלוני ממרא", וככל זאת כשראה שלשה אנשים שנודמו לו כערביים — (קדושין לב, ב) רץ לקראתם וביקש מאת ה' "אל נא תעברו מעל עבדי", משום שגלוי-השכינה שישנו בקיום המצוה הוא הרבה יותר גדול מנגלוי-שכינה בלא קיום מצוה, — וככל זאת בקש אברהם אבינו, "אל נא תעברו מעל עבדי" שגם אחרי קיום המצות יהיה לו גלוי שכינה" — ואם באינו מצוה ועושה כך, במצוות ועושה על אחת כמה וכמה, ואם בדברים שבין אדם לחבדו כך, בדברים שבין אדם למקום על אחת כמה וכמה, וקל וחומר כן בנו של קל וחומר, כמה גדול יהיה ערכן של המצוות לעתיד לבוא בעת אשר יקיים, "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", ואם בערך קיומי המצוות בהו"ל לעומת קיומן כארץ ישראל אמרו בספרי (פ' עקב), אף לאחר שהגלו הניחו תפילין המצות בתח"ל הם הכשרה לקיומי המצות בארץ ישראל, קיומי המצות המצות בתח"ל הם הכשרה לקיומי המצות בארץ ישראל, על אחת כמה וכמה שהמצוות של עכשיו הן בערך הכשרה לעומת קיום המצות שלעתיד, וכמוכזן שכלא הכשרה אי אפשר להגיע אל התמלית, "החורעים בדמעה ברנה יקצורו", וכל ההשגות שהננו משיגים בקיומי החרות והמצות בזמן הזה, והנעמים שאנו מרגישים בהם ואנו זוכים לפעמים לטעום בהם מעין טעם עולם